

Хяныат бэчээккэ бэриллэр графика: 16 4 00 м. Бэчээккэ бэрилиинэ: 16 4 00 м. "Сана олох" редакционной-издательской холбоһука 5.10.2015 с. офсетка бэчээттэнэ. Аадырыһа: 678670. Чураачы сал. Көрл Мааск уул. 26-а. Индекс: 54907. Ханыат нэдиэрэбэ устэ: олтуорунуука, чаппиэрэ уонна субуотаба тахсар.

МЭЭНДИЙЭ САЙДАР, КЭСКИЛЭ КЭНГИИР

Алтынны 1 күнүгэр улууспутугар тѳа хаһаайыстыбатын сайдыытын историтылар биир бэлэ кун буолла. Толой пѳилингтин Мээндийэттѳр Саха Республикатын тѳа хаһаайыстыбалыгар үтѳлѳх үтѳбѳтѳ, Российскай Федерация үтѳлѳх фермерѳ, Социалистическай Үлѳ Геройа Р. И. Константинов аатынан бирѳэмийѳ лауреата, Толой пѳилингтин бочуоттаах гражданина Василий Васильевич Смирников сана тишовой хотолукун үлѳѳ килѳрѳр үѳрүүтѳх быраһыанытыга ыытылыныа.

Күһүлнү чамаласой күт, сөрүүн сүеңгэй
мурдук ыраас, чоблик салгылаах, кези-
куонг, саха киһитин күтүн-сүрүн тутар кэрэ
айыылаах, тулаһыар тыкта араҥас өнүгөн
сандарбыт Мөөндийэ алаас кэлбит
былдьыттары айхалыы, ээрдээһини
көрүөтэ. Чуумпуута, нуһарыта — чааһы
„Күһүлнү серенада“. Олохтооктор кэлбит
былдьыттары ытыһарын үрүңтөр түбэрэн,
үөрөкөтө, ээрдээһини төһүйдүлэр. Сириин
ситэрэн Михаил Михайлович Сыреников
сааталарынан улахан онгуһа сыһаах эт
ырылгыны буһа туураа бырааһынньыкка

А.Д. Смирникова, А.Т. Носовицын

А.Е. Артемьев, Д.В. Смирников

олхгоохтор ньичи-хочну
бэргимминггэрэн туоһулаа.

Үөрүүдэх күн баясан тэрэгнийгэн
Хоту көхөрүлүүтэ угариллыбыт бии дэйд-
дулаастарын юрислэрингэр анаан
тутулубут чонобууаны аһын буолла.
Агытар сылр мэнэ таска „1942 с. Төлөй
төһилэсин „Калинин“, „Торүт“, „Олохоо
кирин“ ыһууастарын күүс өттүгүн
көхөрүү сиргиллорун сүрдүк агытар
юрислэрингэр, сүтүрүбүт, маһнабыт.
Мэңдэй 2015 с.“ дигн суртубут. Киңэр
аан уга өттүгэр „Крестовоздвиженская
часовня. Часовня построена по благослове-
нию епископа Якутского, Ленского Романа и
при поддержке Смирникова Василия
Васильевича, главы КХ „Олохоо“ дигн
металллар сүтүлүбүт ыһууа сайыһыбыт.

Сигир-тусум ыһааны кыһардуууу барбыт кыһуостар тустарынан билиһинэригин, театрлээнэһий кэрдэрууу мустубут дьон чуумпуран, кинилэр кыһэстэриэр сүтүрүйөн ыһыһыһар.

Улуу сөһүлүгү А. Т. Ноговицын чочубуна тутулууга улахан сунтмаларын, ыччаны патриотизм тылгытар нитингэ туһалааһын, сүтүрүүр, арчылыыр, араастаһылыыр анализгаһын этэ. Мэсшайтани чөлүтүр түһүрүгү, джону алахсулууга агаан В.В. Смирников урукку колхос тылгылар, кинигетер историктардын көрдөрүүгү улахан үгүни быһылтын, ойдобулуктарын онотторбугун бөлүөтөт.

Талей нөһилнэгэн бэлхитэй Н.И. Аммосов улуусаа көбөрүлүүд кылтылаахтарын кэрэстиир күн — Балаган ыйан 19 күн сүүлшэ тэрэһингэстек ытмыларын баһиэтээтэ. Нөһилкээр айлы өйдөөбүнүк балагатор туруорулубутгарын, көбөрүлүүтэ ытмылыбыт уруксу мажуосар ынгигара бу дьалаага ыкааларын, өбүтэлэрин керистэрингэр сүтүрүйэлэрин, ол

түгшүтүгүн бу чоңубуна аныгылыкта
бусларын этгэ. Нөнүнүк салатта
каһарулуугэ тийгэн олоо сүлдүбүт
Көбөй Сиптгэтин кылары сибөсгэзгирин,
соторуларга бара сүлдүбүттарын,
олор сүлдүбүт мөстгэзгиргэр дойдума-
рыттан буор илгэн уурбууттарын
билифингөзгө.

Нийслэлж кырдаастарын авчглан
тын элэгт С.Е. Сивцев көһөрүлүүгэ
ытгылыбыгтарга анаан чоңубуна —
итэргэ дэстэ тутулууба улахан
судталаадын бэлгэтэтэ, ити нһин
мактарын бэлгэртэ. Бүчүгүт кырдаас
көлүөмүгэ ытгыкыбылгаштык
сыһыениһалара, кинилэр үтлөрүн
хамнастарын сыһылыһалара, бүтүлгүн
алырбут сирдирэр төһөлүлөр, көлүөгө
сигэлэн быһагара оһе үмүгэин эттэ.

Чочубуна тууутугар үлэлзбигтэргэ,
камелоспүттэргэ нагураалчалар
түттэрыньиньлар,

Бу күн сүрүн быраанын алынып, сага тигоской хотону аныгы бусула. Алаас сокуруу тумулун аныгыар тутуллубут сага хотон ырихтан дэндэйдон кастор. Кырыыката кыһыл дүһүн сөк профилитинигези бүрүлүбүт, бөйөтө маһан дүһүн сөк дьяндыап курдук онгоһулаах тутууну көрөн, билбэт киһи уһуйаан эбэтэр оскуста турар дэи саһыан сөк 80x15 м иккиток, сөндүчү матырыиалынан тутуллубут, 50 ыһаар ыһах түөрүлүп аныгылаах.

Бу бэрэгжэеи туугууи үлгэеи килерингэ калгыныи ыла СР-ыа хаааыи кыбылгылар уогна аска-үөлгэи политикылар миниктирэ А.Е. Артемьев, атын үлүустартааи кыпырылгах кылдыгытар, үлүус бааһынай хаааыи кыбылгыларын, тэригтэтирин сайийа-анылара, Смирниковтар аймахыра, чугас дьонноро, Телой, Мээндийэ ахкыгхохторо муһунунулар. Бырааһыныккы дьаһалын алгыскаат В.П. Герасимов сал уоту айах тутат, алыгы атыт, тойук туойан аста.

УлууСайханын А.Т. Ноговниң ээриг тыһыгар: „Бүтүн Россия, Саха сирэ, улуус-пуг киири туттар фермерэ Василий Васильевич Смирнини ыраамымыт ыраа, быһааннаах үлөтэ олохохо киирээртээх үөрөбүн. Киири бастаан сылта иһитиниин дьарыктаммыта. Онтон иһитиниин сүөһү иһитиниин дьарыктаньахпын баһарабын, субулга, — дьон көрлөспүтүгэр саарбахтаа-баакка эрэ киири ыһкыбыт дьыаһата сийдһиниэх буоларын билиэттэн туран алгыһын аһабытым. Ыһкыбыт дьыаһата тутта сайдан, чоруктон барбыта. Байылай торообуттук буолгон, Мээндийтти олустар тыһара, молдун ахтара-саныһара. Кээт дьыаһанынаах, эбэх саага көрүүгөрдөх, көсүлүтөх үлэһит этэ. Ол туһунан, улууса бастаанын сайылыктааһынны тэр-ийэн манна омук оборудованиелаах сайылыкта туттубута, 6 мол. солк. гравитыан хотон тутуутун саҕалаабыта. Дойдугутар производствоты сайыны ардыаах, дьон-сэргэ олохсуйуо этэ дьон ойдуурэ, ону олохохо көстөрүгө эбэх үргүн ыһыһа. Ол туһунан бу дуну хотону аһабыт. Ыһаһтара аһарарын сүөһүн сайдан үлүү үлэһит дьон буолуохтара дьон эрөнбия, — дьитэ. „Улуу социальнай-экономика“ С.

скай сайдылгытар келтербиги кылаштын ийинг" үнүс степенсиз болгонен В.А. Захаровы нагарадалашта. Үтүс субастаах, тааарылтаах үлгүрүн ийинг улуус даяалаттын бочотугуш җимозымын Д.Д. Неустроев, В.В. Смириннов, Махтал суруту-нан А.Д. Смирновжода, Д.Д. Смириннов нагарадалашта болар.

Тыя хаһайыстыбытын уокһа ас-үөл политикалар министриро А. Е. Аргемын, Василий Васильевичи уруккутан билэриң, табаарыстыларың, юһиң үлэтин сыанагырың, кюн туттарың эттэ. Саҕалаабыт дыһалтың дойдугун дыһо, көргөтө, оҕолоро салгыныларыттан үөрэрин биллэрдэ. Бу олус тупсаахайдык өҥөһүлүбүт туугуну сотору Москвага ыһыһылар, «Ас-үөл—2015» быһыһааҕа видеоролик оҕорон идэһи көрдөрөгө эрэннэрдэ. Мээндийбэ кэскигэ киирэрэр, саҕа хотон үлэтэ таһаарылаах, хаһайытара чопчон-чобук буолаһылар баҕарга. Министериһтибэ эҕэрдэ суругун «Оноһоо» быһыһың хаһайыстыба салгыа-аҕыһылар ДВ. Смирновкка туттарда. Бонүтүһай грамотаның М. Н. Салыһың, В.А. Захаровың паарыдааһага.

Төлөн илчилсүнгү байлыгы Н.И. Аммосов санга хотон үлөз кийиритэ дьон үлөтөк буолуутугар, Мэцийлөрөк аюкуйууга улахан сунталаах буоларын билинэтэ, тутууга ыгытыылы дьонно махталын тириэтэ. Тутууныларга илчилек бочуотунга грамотаһын туттартаа.

Тыя хаагайыстыбатын управканын
началыгы А.П. Захарова эурдо тынгар
бу сана хотон улуска тыя
хаагайыстыбатын кордорүүлө
тукусуутар, ордукусулу нитинигэр улаан
орукту ылыңа даян эрэнэри билердо,
эбэрд сурулук, бозуотунай прамогалары ту-
тапана.

Аймахтар шагартыгтан Т.В. Адамова эбэрлэ тыл эттэ. В.В. Смирников күргэн А.Д. Смирниковна бу үөрүлээк күптэ, сана хотон аһымалыгыгар кэлбиттэргэ, дыаа күргэнин аһыгтан махтана.

Сага холон кишори ашыгтар байишлы-
быт аайыш логистик А.Е. Артемьев, А.Т.
Носовича, Д.В. Смирнова кырыйдылар.
Манна оюлоох ынаа, борооскуту,
нырийи ситки килтордылар.

Санта тутуу үйлэх, үрүг илэни
үрүлүүгэ үлүмнөн үлэсхиннэ биз
тирэх бусуускун!

Сыныздарыны батымтот Алексей СЛЕПНОВ

“АС-ҮӨЛ - 2015” ДБААРБАНГА-БЫЫСТАПКАБА

Балабан ыйын 26 - 27 күннэригэр Дьокуускайга Комсомольскай бөлүсөсүккэ уопша „Сайсары“ ырчынакка сыллата ыгтыллар „Ас-үөл — 2015“ үтэс буолбут тыа хаһаайыстыбатын бородууксуйатын онорон таһаарааччылар дьаарбанса-быыстансага ыгтыллышы. Манньык быыстанса ыгтыллар буолбута бийыл ахсыс сыла.

Икки күн уюлган сарыларда 10 чаасян кезге 6 чааска дери ыстыктыгыт даярбанга-былсагага. Ага тыа халлааыстыгытын үлүгүрүн даярыктаначчылар араас астар-үлүгүр батысагы тобус-токуу-хас да арзыган, кыскаларынан, араас анал плотицкаларынан табылына. Дыа, кырдык

Өрсүү бүтүг сэлэлтэг бу
улаан тэрэгнийг суулга бие
аһууныглар сыргат,
былгананы кэрийн кэрэ,
сэлэлтэг, түмүк таһарыглар

Машык быйыстагы мадди сипиивисоохик кыттар „Чураачы“ ТХПК бейтти бордуукууйаа кэрлөрүүгү туруорда, алынга таһаарда. Агыстаһааччылар, билиги кооперативны бордуукууйаа үрүтүк хаачыстыбалаадын истэр-битр булуннар хамадагык апыластылар. Кинилэр турбут прилавоктарыгар уонара ууараабета. Түмүгү таһаарыагы кооператив бастыг этгээ бордуукууйаа, олоһон сиропе үлүс мюстэни ыланнар, боруонс мэтэллэринион, анал дипломнарына набаарааһаанылар.

Бийиги улуусун бастыг көркөрүүтөк бааһынай хаһайлыкта "Кырмах" (сал. Н.Н. Лыткин), бастыг дым жүргөн фермата (сал. И.И. Дьячковский), фермерскэй хаһайлыктарлары ойбоһунтэ бастыг Муудай дыһалтата (баһылык К.И. Пермяков), үү сөбүтүүсүнүгэр бастыг сапта садалатчы фермер Г.П. Захаров, сыгы иитиптин сайланырыла бастыг сапта садалатчы Н.К. Демяннов, бастыг чааһынай (персоби) хаһайлыкта (М.В. Чичинарова) анал номинацияларынан таракапатаһылар.

суругунаш маараалашна.
Улуулар, тартиптар, баанын
хааайыстыктар бастыптарыгар
Знамялар бэрилиннэр. Баанын
хааайыстыктарга бастыптын
аппамыт „Дырыма“ б/х салыа-
аччылар Николай Никитенин
Льотонна Тын хааайыстыктарын
министир А. Е. Артемьев джуну
ныс тыаһын оротутар Знами
туларга.

Ийн курдук өрсүүчүлүгө айы-уялу отороочуларга даярбанга-быыстанкага кийи кууралтылар үрдүк тэрээнигизик, сийлишээтик ыктылан түмүктөгө. Бастылар алтынны 8-11 күн өтүрө Москва куравак кылылар „Кызыл жомук күнү—2015“ даярбанга-быыстанкага катышкан.

Алексей СЛЕПНОВ

